

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 85 โรงเรียน แยกตามผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา รวมสถานศึกษาละ 3 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกแบบเจาะจงจากประชากร จำนวนทั้งสิ้น 255 คน โดยรายละเอียดได้เสนอไว้ในภาคผนวกและตารางที่ 4 แบ่งกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน
- 2.2 ครูหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 85 คน
- 2.3 ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 85 คน

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ประเภทผู้ให้ข้อมูลของสถานศึกษาขนาดเล็ก	จำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูล
ผู้บริหารสถานศึกษา	85
ครูหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา	85
ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	85
รวม	255

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 แบบ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประเมิน 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับความคิดเห็นแต่ละช่วงมีคะแนนต่างกัน มีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยเติมข้อความการปฏิบัติตามสภาพที่ปฏิบัติจริง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา การบริหาร โรงเรียน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การประเมินภายนอก หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน การปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไข 2545) เกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินทั้ง 3 ด้านและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการศึกษา(สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา) ของสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังกุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 ที่ทำให้โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา เป็นกิจกรรมที่โดดเด่น เป็นที่ยอมรับ โดยศึกษาจากเอกสาร แผนปฏิบัติการ แผนยุทธศาสตร์ และเอกสารการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสอง เพื่อใช้กำหนดประเด็นคำถามในเครื่องมือ

3. ศึกษาวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล แบบสอบถามเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ขั้นตอนการสร้างและพัฒนา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม

5. ร่างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละด้าน ตามขอบเขตและ โครงสร้างของแบบสอบถาม

6. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหาร การจัดการ การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประเมินคุณภาพภายนอก และการวิจัยการศึกษา เพื่อประเมินและตรวจสอบคุณภาพของ แบบสอบถามในด้านรูปแบบของแบบสอบถาม ความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม แต่ละข้อ ความสอดคล้องสัมพันธ์ของคำถาม จำนวนข้อคำถาม ความสมบูรณ์ของคำชี้แจง ความเหมาะสม จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

7.1 นายปัญญา สาระกุมาร ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความครอบคลุมถูกต้องของเนื้อหา

7.2 นายบุญเย็น โห้วสังคราม ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหินแห่งเสริมศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.3 นายสมบัติ วิชัย ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสังข์ทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.4 นายไพฑูรย์ ชาปัด ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านวังกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

7.5 นางบุญวงษ์ อุดมตย์ คบ. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิชาภาษาไทย โรงเรียนบ้านวังกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

8. พิจารณาแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินและแนะนำ แล้วคัดเลือก ข้อ คำถามจากแบบสอบถาม นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา ตั้งแต่ระดับ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งนำเสนอในภาคผนวก

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

10. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง ที่โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1970 : 182) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.78

12. ปรับปรุงแก้ไขตามผลการทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และจัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือแจ้งสถานศึกษาขนาดเล็กทุกแห่ง เพื่อความสะดวกในการแจกแบบสอบถามต่อสถานศึกษา โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามในส่วนที่เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเครื่องมือมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์นั้นมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Microsoft Excel) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปใช้จำนวนความถี่ ค่าร้อยละ (%)
2. ระดับความคิดเห็นใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100) ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับการเห็นด้วยมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับการเห็นด้วยมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับการเห็นด้วยปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับการเห็นด้วยน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับการเห็นด้วยน้อยที่สุด
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยใช้ F-test (One – way ANOVA)
4. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ใช้จำนวนความถี่ ค่าร้อยละ (%)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .78 ดังสูตร

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อสอบแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนทั้งหมด
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการแปลความหมายความสอดคล้องของคำถามจากแบบสอบถาม (IOC) มีค่า 0.60 ขึ้นไปถือว่าแบบสอบถามข้อนั้นใช้ได้

3. สถิติที่ใช้ในการแปลผลความหมายของข้อมูลทั่วไปที่วิเคราะห์โดยตามความถี่ และค่าร้อยละ

4. สถิติที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลด้านระดับความคิดเห็น

4.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	Σx	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	Σx^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5. สถิติที่ใช้ในเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การทดสอบสมมติฐาน F-test

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY